

Брюксел, 26 ноември 2024 г.
(OR. en)

16108/24

CULT 124
EDUC 440
AUDIO 111
SOC 862
EMPL 587
SUSTDEV 126
FIN 1065
PI 198
STATIS 127
RECH 514
GENDER 253

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета

До: Делегациите

Относно: Заключение на Съвета относно подобряването и насърчаването на достъпа до култура

Приложено се изпращат на делегациите посочените по-горе заключения на Съвета, които бяха одобрени от Съвета по образование, младеж, култура и спорт на заседанието му от 26 ноември 2024 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

КАТО ОТЧИТА

1. Че достъпът до култура е основно право на човека съгласно член 27 от Всеобщата декларация за правата на човека, който гласи, че всеки има право свободно да участва в културния живот; че правата, свързани с културното наследство, са неразделна част от правото на участие в културния живот; и че съгласно член 31 от Конвенцията на ООН за правата на детето децата имат право на пълноценно участие в културния и творческия живот;
2. Пакта на ООН за бъдещето¹, който потвърждава, че културните права са права на човека, и в който се признава ролята на културата за насърчаване на социалното сближаване и създаване на условия за устойчиво развитие;
3. Необходимостта от осигуряване на равен достъп и участие на всички в културата в съответствие с член 3 от Договора за Европейския съюз и членове 21 и 22 от Хартата на основните права на Европейския съюз;
4. Декларацията „Мондиакулт“ на ЮНЕСКО за културата от 2022 г., в която се подчертава, че е важно да се подкрепя приобщаващият достъп до култура и участието в културния живот; Хартата от Порто Санто от 2021 г.², в която се призовава за премахване на пречките пред достъпа до култура, насърчаване на приобщаването и многообразието при културното участие; Декларацията от Касерес от 2023 г.³, в която се посочва, че културата следва да се разглежда като основно и глобално обществено благо и да бъде поставена на най-високо политическо равнище;

¹ Пактът на ООН за бъдещето беше приет на срещата на върха на ООН за бъдещето (Ню Йорк, 22–23 септември 2024 г.).

² Хартата от Порто Санто беше приета на конференцията, проведена на 27–28 април 2021 г. по време на португалското председателство на Съвета на Европейския съюз.

³ Декларация от Касерес на министрите на културата от ЕС от 25–26 септември 2023 г. по време на испанското председателство на Съвета на Европейския съюз.

5. Правото на хората с увреждания да участват равноправно с всички останали в културния живот в съответствие с член 30 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и Стратегията на Европейската комисия за правата на хората с увреждания за периода 2021–2030 г., специалната роля на картата на ЕС за хора с увреждания и наградата „Достъпен град“ за улесняване на достъпа на хората с увреждания до подпомагане и услуги в областта на културата;
6. Поканата към Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, както е посочено в работния план на ЕС за културата за периода 2023–2026 г.⁴, да обмислят да предложат стратегическа рамка на ЕС за културата, отразяваща ръководните принципи, изложени в приложение I към работния план, и целяща стратегическото интегриране на аспектите на културната политика и активите на културата във всички съответни политики, програми и инициативи на ЕС.
7. Нарастващото признаване на значението на културното участие за личното здраве, благосъстоянието, териториалното и общественото сближаване, както и за укрепването на демокрацията, както се подчертава в приоритетната област на работния план на ЕС за културата за периода 2023–2026 г., озаглавена „Култура за хората: укрепване на културното участие и ролята на културата в обществото“ и се доказва от резултатите от доклада на Европейската комисия „Култура и демокрация – доказателствата“ и финансирания от ЕС проект CultureForHealth⁵;
8. Усилията⁶ на Европейския съюз и неговите държави членки през последните десетилетия за улесняване на достъпа и участието в културни дейности и за повишаване на осведомеността в това отношение;

⁴ Резолюция на Съвета 2022/С 466/01.

⁵ <https://www.cultureforhealth.eu/>

⁶ Сред тези усилия се нареждат наградата на ЕС „Достъпен град“, Знакът за европейско наследство, Денят на европейските автори, инициативата „Културата движи Европа“, инициативата „Европейски столици на културата“, наградите на ЕС за култура и в общ план – проектите, финансирани по програмите „Творческа Европа“ и „Хоризонт Европа“.

9. Факта, че Европейският акт за достъпността определя изисквания за достъпност, които са от значение за областта на културата; директивата относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от обществения сектор; директивата и регламента за прилагане на Маракешкия договор относно достъпа до печатни материали за лица с нарушено зрение; изменението на Директивата за данъка върху добавената стойност (ДДС), което позволява една и съща ставка на ДДС да се прилага за доставка на електронни публикации и печатни издания, включително на заемани от библиотеки такива;
10. Препоръката⁷ на Комитета на министрите на Съвета на Европа, приета през 2022 г., в която се подчертава съществената роля на публичните културни институции за достигане до широката общественост, включително младите хора, и за засилване на културното участие и културните дейности, независимо от равнището на доходите и образованието. В препоръката също така се подчертава необходимостта да се признае приносът на културата за демократичното общество и значението на културата, културното наследство и ландшафта за трите измерения на целите за устойчиво развитие по отношение на икономическото, социалното и екологичното развитие на обществата, както и тяхната съществена роля в творческата икономика и привлекателността на териториите.

КАТО ОТЧИТА:

11. Присъщата стойност на културата като основа за творчество и самоизразяване, за подкрепа на психичното здраве и благосъстоянието и за подобряване на качеството на живот. Културата допринася и за местното и регионалното развитие, иновациите, производителното предприемачество и икономическия напредък, като помага на хората да придобият ключови компетентности, подкрепя обмена на знания, изгражда увереност в собствените сили и овластяването за (повторно) навлизане на пазара на труда и подготвя хората за учене през целия живот.

⁷ Препоръка на Комитета на министрите към държавите членки относно ролята на културата, културното наследство и ландшафта за подпомагане на справянето с глобалните предизвикателства <https://search.coe.int/cm?i=0900001680a67952>

12. Значението на един цялостен подход към културата и културното участие, който има за цел да включи в тези понятия аспекта на гражданското участие. Това е особено важно за постигането на социални цели като укрепването на социалното сближаване и демокрацията;
13. Че достъпът до култура може да бъде възпрепятстван от различни пречки, включително физически ограничения и лични финансови ограничения; психологически пречки; сетивни, когнитивни и културни бариери; всякакви форми на стереотипи и дискриминация, включително пол; технологични пречки; липсата на достъпност до архитектурна и виртуална среда, информация, комуникации, продукти и услуги; както и липсата на време и интерес;
14. Че достъпът до култура е тясно свързан с равнището на образование, финансовите възможности, приобщаването, достъпността, географските обстоятелства и здравното състояние и че е необходимо да се обърне внимание на преодоляването на тези пречки и намаляването на социалните неравенства;
15. Значението на културните дейности, основани на нуждите и интересите на регионалните и местните общности;
16. Че чрез разработването на приобщаващи и достъпни технологии – като се прилага подходът „универсален дизайн“ – придобиването на цифрови умения и медийна грамотност и цифровизацията на културното наследство играят решаваща роля за защитата и опазването на културните ценности, както и за осигуряването на безпрепятствен, иновативен, бърз и финансово приемлив достъп до културни ценности, като същевременно насърчават хората да бъдат настроени творчески и иновативно (напр. чрез социалните медии).

ПРИВЕТСТВА:

17. Подкрепата за културното участие, ученето и мобилността чрез различни действия в програмите „Творческа Европа“, „Еразъм +“ и „Европейски корпус за солидарност“;
18. Инициативата „Център на европейското наследство“, която има за цел да засили гражданското участие в културното наследство;
19. Факта, че Евростат наскоро актуализира статистическите си данни в областта на културата относно културното участие;
20. Без да предопределя обсъжданията за периода след 2030 г., международната кампания #culture2030goal, която има за цел да интегрира конкретна цел в областта на културата в целите за устойчиво развитие в Програмата за периода след 2030 г.;

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, НА ПОДХОДЯЩО РАВНИЩЕ:

21. Да запазват и насърчават свободния и равен достъп до култура на всички равнища и без необоснована намеса или възпрепятстване – като зачитат културното многообразие, многоезичието и правата върху интелектуалната собственост, например чрез програми за обмен и мобилност, инициативи – да повишават медийната грамотност и да укрепват връзките между културата, иновациите и устойчивостта;
22. Да продължат да предоставят възможности за участие в културни дейности, включително чрез цифрови средства, които разширяват възможностите за достигане до нова публика, включително младите хора и в широк смисъл лицата, срещащи пречки при достъпа до култура, като по този начин създават приобщаване и чувство за принадлежност в обществото;

23. Да поддържат диалога с културните и творческите индустрии относно значението на привличането на публика и достигането до публика, добре обмислено и подходящо работно време за културните институции и дати на културните прояви, които отчитат потребностите на публиката;
24. Да обмислят включването на културни дейности и културното наследство в осъществяването и прилагането на програмите на други политики, например в областта на регионалното и местното развитие, иновациите, обновяването на градската среда, интеграцията на общностите, здравето, благосъстоянието и социалните грижи, наред с други подходи, като използват потенциала на културата във връзка с психичното здраве и насърчават, например, проекти за предписване на културни дейности;
25. Да обмислят сътрудничество с други сектори с цел интегриране на аспекти на културното участие в процеса на вземането на решения по тези политики, изготвянето на стратегии и схемите за финансиране извън културната политика, както и да обмислят по-нататъшно разработване на мерки, насочени към пълноценното и равноправно участие на всички лица, срещаящи пречки при достъпа до култура;
26. Да обмислят предприемането на подходящи мерки в областта на културата за премахване на неравенствата по отношение на достъпността на културата, културните обекти и паметниците, като се обръща специално внимание на хората с увреждания и специални потребности, например чрез културни посредници;
27. Да обмислят предоставянето на подкрепа за културните институции, осигуряващи възможности за заетост на хората с увреждания, включително творците, и да обмислят насърчаването на тяхната видимост, за да се намали разликата в заетостта на хората със и без увреждания;

28. Да насърчават социалната интеграция на всички лица, срещащи пречки при достъпа до култура, като обмислят разработването на рамки на политиката и краткосрочни и дългосрочни стратегии, както и създаването на необходимите условия чрез мерки и стимули, които премахват административните, финансовите, езиковите, социално-икономическите и други пречки за участие;
29. Да обмислят, когато е уместно, разработването на информирани и добре планирани стратегии за достъп до обекти и паметници на културното наследство, включително управленски решения, които съчетават подобрена достъпност за всички посетители при зачитане на уникалния характер, целостта и автентичността на културното наследство на мястото.
30. Да обмислят предоставянето на подкрепа и стимулирането на местни културни организации в райони, които са отдалечени, малки и/или изложени на риск от обезлюдяване, с цел насърчаване на приобщаващи и използващи подхода „от долу нагоре“ културни програми, местни културни инициативи и структури за сътрудничество;
31. Да обмислят начини за повишаване на осведомеността относно предизвикателствата, пред които са изправени хората, срещащи пречки при достъпа до култура;
32. Да обмислят предоставянето на подкрепа, когато е целесъобразно, за формалното, информалното и неформалното образование, което насърчава ангажираността с културата. Целта е да се подхранват културните интереси и талантите, да се събуди любопитството на младите хора към културата и да се подобрят техните предприемачески умения, така че да се стимулира развитието на творчески умения, необходими за намирането на пътища към по-добро бъдеще за обществото;

33. Да улесняват и насърчават развитието на устойчиви партньорства между училищата, творците и културните организации, като същевременно се гарантира, че тези дейности са приобщаващи и достъпни за всички ученици, студенти и млади хора с по-малко възможности, особено за тези с увреждания; и да подкрепят ученето през целия живот и достъпа до формално и информално образование в областта на изкуствата и културни практики;
34. Да обмислят създаването на иновативни и лесно достъпни формати, съобразени с младите хора, за да се насърчи тяхното участие в културния живот;
35. Когато е уместно, да обмислят дали да преразгледат своите културни политики и договорености за финансиране, за да насърчат подкрепата за разнообразните приобщаващи и основани на участието културни организации, включително местните общности, при надлежно зачитане на творческата свобода;
36. Да се стремят да смекчат финансовите пречки пред участието и работата в областта на културата, като насърчават стимули, с които да се гарантира, че културата е достъпна, както и да създадат условия на труд, които отговарят на специфичните нужди на културните дейци и творците⁸;

⁸ Рамка на ЕС за социалното и професионалното положение на хората на изкуството и работещите в секторите на културата и творчеството - https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0405_BG.html

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ, ПРИ СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ, В СЪОТВЕТНИТЕ СИ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ И НА СЪОТВЕТНИТЕ РАВНИЩА:

37. Да обмислят разработването на планове за културните права като инструмент за очертаване на планираните действия в областта на културните права, като се включи анализ на настоящата ситуация, набелязване на конкретни цели, които трябва да бъдат постигнати, и конкретни мерки за тяхното изпълнение.
38. Да продължат да насърчават установяването на дългосрочно междусекторно сътрудничество и партньорства между дейците в културните и творческите индустрии и например образователните, социалните, здравните и съдебните институции, както и организациите на гражданското общество на местно, регионално, национално и международно равнище;
39. Да продължат да насърчават по-нататъшното развитие на цифровите способности на организациите и дейците в културните и творческите индустрии, като същевременно насърчават самоизразяването и цифровото благосъстояние и предотвратяват цифровото разделение.
40. Да поддържат редовен диалог с културните организации, включително организациите, представляващи хората с увреждания, гражданското общество и широката общественост, относно равния достъп до култура, като обърнат специално внимание на цифровизацията и зачитането на културното и езиковото многообразие, както и на адаптирането на съществуващите услуги и разработването на нови услуги към различни форми на увреждания и заболявания;

41. Да насърчават научните изследвания, насочени към дезагрегирани, основани на данни и на факти оценки на културните потребности и навици на хората, срещащи пречки при достъпа до култура; да осигуряват допълнително обучение за културни дейци, работещи в свързани области;
42. Да обмислят допълнително проучване на факторите, възпрепятстващи достъпа до култура, като се съсредоточат върху селските и отдалечените райони и/или изложените на риск от обезлюдяване, и фактори като социални и икономически проблеми, увреждания, заболявания, лишаване от свобода, пол, възраст и образование. Това може да включва проучване на различни нива и области на достъп, както структурни, така и физически, езикови и психологически бариери;
43. Да обмислят, в сътрудничество с експертната група на държавите – членки на Евростат по въпросите на статистиката в областта на културата, подобряване на текущото измерване на културното участие. Целта е да се предоставят по-чести и по-целенасочени статистически данни за културата и да се анализира връзката между културата и здравните, социалните и финансовите проблеми, по-специално по отношение на социално-икономическите неравенства;
44. Да предприемат допълнителни мерки за популяризиране на културното наследство на държавите членки и да го предоставят в Europeana чрез националните агрегатори; да продължат да развиват общото европейско пространство на данни за културното наследство, за да се даде възможност за трансграничен обмен на данни за културното наследство и по този начин да се улесни по-широкият достъп до европейското наследство и повторното му използване;
45. Да обмислят включването на културното участие и укрепването на културните инфраструктури като цел в бъдещите актуализирани издания на националните планове за възстановяване и устойчивост.

ПРИКАНВА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ:

46. Да насърчава работата в мрежа между специалистите, организиращи културни прояви и дейности за хората, срещащи пречки при достъпа до култура. Във връзка с това трябва да се обърне специално внимание на населението на крайградските, постиндустриалните, селските и периферните райони, най-отдалечените региони и районите, изложени на риск от обезлюдяване или социално изключване;
47. Да се възползва от съществуващите възможности за събиране, организиране и представяне по начин, позволяващ търсене, на добрите практики на държавите членки за улесняване на хората, срещащи пречки при достъпа до култура;
48. Да продължи да дава приоритет на културното участие и да улеснява достъпа до култура в настоящата и бъдещата си работа, например чрез текущата програма „Творческа Европа“ (2021–2027 г.);
49. Да проучи възможността за включване на културните аспекти в дейностите по мониторинг, извършвани в държавите членки от AccessibleEU⁹, като се обърне специално внимание на достъпността на културата;
50. Да насърчава научните изследвания в областта на социалното многообразие на културните и творческите индустрии в ЕС и неговото влияние върху културното участие;
51. Да разгледа възможността за провеждането на проучване „Евробарометър“ за оценка на нагласите и мненията на хората в Европейския съюз по отношение на участието в културни дейности и достъпа до култура – със специален акцент върху формалните и неформалните културни дейности, както и върху хората, които не се ползват от култура – и потенциалната роля на културата за подобряване на качеството на живот на хората.
52. Да проучи дали достъпът с отстъпка до културни институции и културно съдържание в Европейския съюз би могъл да бъде свързан с европейската студентска карта.

⁹ https://accessible-eu-centre.ec.europa.eu/index_en#:~:text=About%20AccessibleEU,-AccessibleEU%20is%20one&text=It%20is%20a%20resource%20Centre,on%20equal%20basis%20with%20others.

ОПРЕДЕЛЕНИЯ:

За целите на настоящите заключения се прилагат следните определения:

- „Достъп до култура“ е способността на всички хора, независимо от техния произход, способности или обстоятелства, да участват пълноценно в културни дейности и преживявания.
- „Културно участие“ включва разнообразни активни и пасивни културни дейности, като например отиване на кино и посещение на библиотека, посещение на представление на живо, посещение на културни обекти (исторически паметници, музеи, художествени галерии или археологически обекти) или практикуване на художествени дейности и създаване на съдържание.
- Наградата „Достъпен град“ (АСА) беше създадена от Европейската комисия през 2011 г., за да отличи градове, които отдават приоритет на достъпността за хора с увреждания. Конкурсът присъжда парична награда на градовете, които се занимават с достъпността чрез цялостен подход. Основните области на наградата са: 1) архитектурната среда и обществените пространства, 2) транспорта и свързаната с него инфраструктура, 3) информацията и комуникацията, включително новите технологии, и 4) обществените съоръжения и услуги.
- „Творческа икономика“ (известна също като „оранжева икономика“) е развиваща се концепция, основана на приноса и потенциала на творческите активи да допринасят за икономическия растеж и развитието. Тя обхваща икономически, културни и социални аспекти, които взаимодействат с целите в областта на технологиите, интелектуалната собственост и туризма.

- „Предписване на културни дейности“ или „предписване на социални дейности, основани на културата“ се отнася до практиката, при която здравните специалисти препоръчват културни дейности, като посещения на музеи, театри, курсове по танци или проекти в областта на социално ангажираното изкуство с цел подобряване на психичното и физическото здраве на пациентите. Този подход има за цел да намали стреса, да укрепни социалните връзки и да подобри цялостното благосъстояние.
- Подходът за „универсален дизайн“ е философия на дизайна, която има за цел да създаде продукти, услуги и среди, които са достъпни и използваеми от възможно най-много хора.
- „Културни посредници“ са професионалисти, които улесняват достъпа на по-голям брой хора до културни произведения и продукции по неформален и индивидуализиран начин. Това включва премахване на възможните пречки и адаптиране на посредничеството към хората с увреждания и други специални потребности. Културното посредничество е процес, който помага на хората да разберат напълно изкуствата чрез ангажираност и участие.
- „План за културни права“ е рамка, предназначена за осъществяване на действия в областта на културните права. В нея се очертават инициативите, които трябва да бъдат предприети, включва се оценка на настоящото положение, определят се конкретни цели, които трябва да бъдат постигнати, и се описват подробно конкретните мерки, необходими за гарантиране на изпълнението на тези цели.
- „Агрегаторите“ работят с институциите в областта на културното наследство, така че техните данни да станат достъпни чрез Europeana и други цифрови платформи в държавите членки и да се споделят чрез пространството на данни за културното наследство (<https://pro.europeana.eu/page/aggregators>)

РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ:

Договори на ЕС

- Харта на основните права на Европейския съюз (2012/С 326/02).

Съвет на Европейския съюз

- Заключения на Съвета относно насърчаването на достъпа до култура чрез цифрови средства с акцент върху привличането на публика (2017/С 425/03).
- Заключения на Съвета относно възстановяването, издръжливостта и устойчивостта на секторите на културата и творчеството (2021/С 209/03).
- Заключения на Съвета относно овластяването на културно-творческите сектори чрез основано на данни привличане на публика (С/2024/3542).
- Заключения на Съвета относно културното наследство като стратегически ресурс за устойчива Европа (2014/С 183/08).
- Заключения на Съвета относно основано на участието управление на културното наследство (2014/С 463/01).
- Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 347, 11.12.2006 г., стр. 1–118).
- Директива (ЕС) 2018/1713 на Съвета от 6 ноември 2018 г. за изменение на Директива 2006/112/ЕО по отношение на ставките на данъка върху добавената стойност за книги, вестници и периодични издания (ОВ L 286, 14.11.2018 г., стр. 20–21).
- Резолюция на Съвета относно работния план на ЕС за културата за периода 2023 – 2026 г. (2022/С 466/01).
- Резолюция на Съвета от 6 май 2003 г. относно достъпа до културната инфраструктура и културните дейности за хората с увреждания (2003/С 134/05).
- Доклад на експертната група по отворения метод на координация (ОМК): „From social inclusion to social cohesion – The role of culture policy“ („От социалното приобщаване към социалното сближаване — ролята на културната политика“), 2019 г.

Европейска комисия

- Политически насоки за платформата на гражданското общество за достъп до култура.
- Препоръка на Комисията относно общо европейско пространство на данни за културното наследство (C(2021) 7953 final).
- Препоръка на Комисията относно цифровизацията и предоставянето чрез Интернет на материали в областта на културата, както и за съхранението на материали в цифров вид (2011/711/ЕС).
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Нова европейска програма за култура“ (COM(2018) 267 final).
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Съюз на равенство: Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021–2030 г. (COM/2021/101 final).
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Укрепване на европейската идентичност чрез образование и култура“ (COM(2017) 673 final).
- Статистически данни на Евростат за културата

- Доклад на Европейската комисия: „Culture and Democracy, the evidence. How citizens’ participation in cultural activities enhances civic engagement, democracy and social cohesion: lessons from international research“ („Култура и демокрация – доказателствата. Как участието на гражданите в културни дейности засилва гражданската ангажираност, демокрацията и социалното сближаване: поуки от международни изследвания“), 2023 г.
- Европейска рамка за действия в областта на културното наследство, работен документ на службите на Комисията, 2019 г.
- Доклад относно политиките и добрите практики в публичните художествени и културни институции за насърчаване на по-добрия достъп до културата и по-широкото участие в нея, 2012 г.
- „Study on audience development – How to place audiences at the centre of cultural organisations“ („Проучване на привличането на публика — как аудиторията да бъде поставена в центъра на културните организации“), 2017 г.
- Доклад от брейнсторминга на „Гласове на културата“: „Social inclusion: partnering with other sectors“ („Социално приобщаване: партньорство с други сектори“), октомври 2018 г.
- Доклад на „Гласове на културата“: „The role of culture in non-urban areas of the European Union“ („Ролята на културата в извънградските райони на Европейския съюз“), 2020 г..
- Семинар за експерти от държавите — членки на ЕС, относно културата за социално сближаване, 2020 г.
- Доклад на „Гласове на културата“, „Youth, Mental health and Culture“ („Младежта, психичното здраве и културата“), 2023 г.

- Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от общественния сектор (ОВ L 327, 2.12.2016 г., стр. 1).
- Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги (ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 70).
- Директива (ЕС) 2017/1564 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2017 г. относно определени позволени видове използване на определени произведения и други обекти, закриляни от авторското право и сродните му права, в полза на слепи хора, лица с нарушено зрение или с други увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали, и за изменение на Директива 2001/29/ЕО относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 242, 20.9.2017 г., стр. 6–13).
- Регламент (ЕС) 2017/1563 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2017 г. относно трансграничния обмен между Съюза и трети държави на копия в достъпен формат от определени произведения и други обекти, закриляни от авторското право и сродните му права, в полза на слепи хора, лица с нарушено зрение или с други увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали (ОВ L 242, 20.9.2017 г., стр. 1–5).
- Директива (ЕС) 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. относно авторското право и сродните му права в цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО (ОВ L 130, 17.5.2019 г., стр. 92–125).

Европейски парламент

- Резолюция на Европейския парламент от 13 декември 2022 г. „Към равни права за хората с увреждания“ (2022/2026(INI)).
- Резолюция на Европейския парламент от 14 юни 2018 г. относно структурните и финансови пречки пред достъпа до култура (2017/2255(INI)).
- Резолюция на Европейския парламент от 8 март 2022 г. относно ролята на културата, образованието, медиите и спорта в борбата срещу расизма (2021/2057(INI)).
- Резолюция на Европейския парламент от 14 декември 2022 г. относно изпълнението на новата европейска програма за култура и стратегията на ЕС за международните културни отношения (2022/2047(INI)).
- Задълбочен анализ на Европейския парламент: „Access to Culture in the European Union“ („Достъп до култура в Европейския съюз“), юли 2017 г.
- Доклад относно структурните и финансови пречки пред достъпа до култура (2017/2255(INI)).

Европейски икономически и социален комитет

- Становище „The contribution of Europe’s rural areas to the 2018 Year of Cultural Heritage ensuring sustainability and urban/rural cohesion“ („Приносът на селските райони в Европа към Европейската година на културното наследство (2018 г.) за гарантиране на устойчивост и сближаване между градските и селските райони“)(ЕИСК, 2018/01641).
- Становище „Ensuring equal opportunities and social inclusion in access to culture, lifelong learning and the role of public cultural institutions in this process“ („Гарантиране на равни възможности и социално приобщаване по отношение на достъпа до култура и ученето през целия живот и ролята на публичните културни институции в този процес“)(SOC/809-EESC-2024).

Европейски комитет на регионите

- Становище „Насърчаване на културните политики в селските райони в рамките на стратегиите за развитие и териториално сближаване и Програмата до 2030 г.“ (C/2024/1040).

Организация на обединените нации

- Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания, приета през 2006 г.
- Международен пакт за икономически, социални и културни права, 1966 г.
- Международен акт за граждански и политически права, 1966 г.
- Конвенция на ООН за правата на детето, 1989 г.
- Доклад на УНКТАД за търговията и развитието за 2023 г.
<https://unctad.org/publication/trade-and-development-report-2023>
- Пакт на ООН за бъдещето, 2024 г.

ЮНЕСКО

- Световна конференция на ЮНЕСКО за културните политики и устойчивото развитие — Mondiacult 2022: <https://www.unesco.org/en/articles/unesco-world-conference-cultural-policies-and-sustainable-development-mondiacult-2022>
- Конвенция на ЮНЕСКО от 2005 г. за опазване и насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване.
- Рамка на ЮНЕСКО за образование в областта на културата и изкуствата, 2024 г.

Други документи

- Декларация от Касерес на министрите на културата от ЕС, 25–26 септември 2023 г., по време на испанското председателство на Съвета на Европейския съюз.
- ESSnet Culture, Мрежа на Европейската статистическа система в областта на културата, окончателен доклад, 2012 г. https://ec.europa.eu/assets/eac/culture/library/reports/ess-net-report_en.pdf
- Статистически данни на ЕС за доходите и условията на живот (EU-SILC) <https://ec.europa.eu/eurostat/web/income-and-living-conditions/information-data>
- Харта от Порто Санто, 25 април 2021 г.: <https://portosantocharter.eu/the-charter/>
- Препоръка на Комитета на министрите на Съвета на Европа относно ролята на културата, културното наследство и ландшафта за подпомагане на справянето с глобалните предизвикателства (CM/Rec (2022) 15).
- „Culture’s contribution to health and well-being“ („Приносът на културата към здравето и благосъстоянието“), доклад на CultureForHealth, 2023 г.
- “Arts and Health: supporting the mental well-being of forcibly displaced people” („Изкуствата и здравето: подкрепа за психичното благосъстояние на принудително разселените лица“), Световна здравна организация и CultureForHealth, 2022 г.